

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Plenárisülés-dokumentum

A7-0031/2013

25.2.2013

JELENTÉS

az Európai Központi Bank 2011. évi éves jelentéséről
(2012/2304(INI))

Gazdasági és Monetáris Bizottság

Előadó: Marisa Matias

RR\928174HU.doc

PE496.576v02-00

HU

Egyesülve a sokféleségben

HU

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
INDOKOLÁS	13
A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE.....	17

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az Európai Központi Bank 2011. évi éves jelentéséről (2012/2304(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Központi Bank 2011-es éves jelentésére,
  - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 284. cikkére,
  - tekintettel a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányának 15. cikkére,
  - tekintettel a gazdasági és monetáris unió harmadik szakaszában a demokratikus elszámoltathatóságról szóló 1998. május 4-i állásfoglalására¹,
  - tekintettel az Európai Központi Bank (EKB) 2010. évi éves jelentésére vonatkozó 2011. december 1-jei állásfoglalására²,
  - tekintettel eljárási szabályzata 119. cikkének (1) bekezdésére,
  - tekintettel a Gazdasági és Monetáris Bizottság jelentésére (A7-0031/2013),
- A. mivel 2011-ben az euróövezetben a GDP reálnövekedése 1,5%-os volt, ami a 2010-es 1,9%-hoz képest lassulást jelent; mivel ugyanezen időszakban több tagállam súlyos gazdasági visszaesést tapasztalt;
- B. mivel az euróövezetben a munkanélküliségi ráta a 2010 végén mért 10%-ról 2011 végére 10,7%-ra emelkedett; mivel ugyanezen időszakban a fiatalok körében jelentős mértékben nőtt a munkanélküliség;
- C. mivel az euróövezetben 1999 óta 14,4 millió új munkahelyet hoztak létre, szemben az Egyesült Államokban létrejött mintegy 10,7 millió munkahellyel;
- D. mivel 2011-ben az EKB kétszer emelt kamatot, áprilisban és augusztusban (mindkét alkalommal 25 bázisponttal), és az év végén kétszer csökkentette azt, novemberben és decemberben (ismét minden alkalommal 25 bázisponttal);
- E. mivel az euróövezetben az átlagos inflációs ráta 2011-ben 2,7% volt, ami a 2010-es 1,6%-os értékhez képest emelkedést jelentett, az M3-növekedés pedig 2011-ben a 2010-es 1,7%-ról 1,5%-ra csökkent;
- F. mivel az eurórendszer összevont pénzügyi kimutatása 2011 végén 2735 milliárd eurót tett ki, ami 2011 folyamán mintegy 36%-os növekedést jelent;

---

¹ HL C 138., 1998.5.4., 177. o.

² Elfogadott szövegek, P7_TA(2011)0530.

- G. mivel az EKB 2011. december 21-én elindította első, hároméves, hosszú távú refinanszírozási műveletét (LTRO), amelynek keretében 489,2 milliárd eurót helyezett ki hároméves lejáratú kölcsönökben;
- H. mivel a magánszektorban nyújtott hitelek növekedése a 2010-es 1,6%-ról 2011-re jelentősen, 0,4%-ra lassult, és a magánszektorban nyújtott kölcsönök növekedése a 2010-es 2,4%-ról 2011-re 1,2%-ra lassult;
- I. mivel 2011 utolsó negyedében a széles értelemben vett M3 aggregátumot és a magánszektorban nyújtott hitel éves növekedési arányát tekintve egyaránt jelentős lassulás volt tapasztalható;
- J. mivel az értékpapír-piaci program keretében elszámolt kötvények fennálló mennyisége 2011 végén 211,4 milliárd euró volt;
- K. mivel a 2011. év folyamán fedezetként az eurórendszerbe helyezett eszközök legfőbb összetevői a nem forgalomképes eszközök voltak, amelyek az összes fedezet 23%-át adták, és mivel a nem forgalomképes értékpapírok és az eszközzel fedezett értékpapírok a fedezetként alkalmazott összes eszköz több mint 40%-át teszik ki;
- L. mivel az átlagos bruttó államadósság a GDP 85,6%-áról 88%-ra emelkedett, és az összesített államháztartási hiány a GDP 6,2%-áról 4,1%-ra csökkent; mivel néhány, az euróövezetbe tartozó országban nőtt a hiány;
- M. mivel az EUMSZ 282. cikke megállapítja, hogy az EKB elsődleges célja az árstabilitás fenntartása, valamint hogy az EKB-nak az árstabilitás sérelme nélkül kell támogatnia az Unió általános gazdaságpolitikáit, továbbá mivel az EKB-t külön feladatokkal ruházták fel az Európai Rendszerkockázati Testülettel (ERKT) kapcsolatban;
- N. mivel a monetáris politika a legjobban az alacsony infláció jellemezte környezetben tud hozzájárulni a gazdasági növekedésnek, a munkahelyteremtésnek, a társadalmi kohézióhoz és a pénzügyi stabilitásnak kedvező feltételek megteremtéséhez;
- O. mivel az EKB 2011. decemberi és 2012. februári hosszú távú refinanszírozási műveletei több mint 1 billió eurót – 489 milliárd, illetve 529,5 milliárd eurót – bocsátottak európai bankok rendelkezésére alacsony kamatozású kölcsönök formájában 3 éves lejáratú, 1%-os kamattal;
- P. mivel az EKB éves jelentéseiről szóló korábbi európai parlamenti állásfoglalásokban előterjesztett, a szavazás átláthatóságával és az összefoglaló jegyzőkönyv közzétételével kapcsolatos ajánlásokat még nem vették figyelembe;
- Q. mivel a túlzott infláció megelőzéséhez alapvető fontosságú az árstabilitás;
- R. mivel a kkv-k felé irányuló hiteláramlás fenntartása különösen fontos, mert ők foglalkoztatják az euróövezeten belüli munkaerő 72%-át, és a nagyvállalatokhoz képest lényegesen nagyobb arányú bruttó munkahelyteremtés (és -megszüntetés) jellemzi őket;

Monetáris politika

1. üdvözli az EKB 2011 és 2012 folyamán mutatott proaktív hozzáállását olyan helyzetben, amelyet az euróövezet stabilitását veszélyeztető kockázatok jelentős növekedése jellemez; kiemeli és üdvözli, hogy az EKB Kormányzótanácsa szerint feladatköre lehetővé teszi számára az euróövezet tagállamai esetében alkalmazott túlzott hitelfelvételi költségekkel szembeni küzdelmet;
2. üdvözli az EKB kiállítását a jelenlegi válság idején, monetáris politikáját és a pénzügyi piacok stabilizálására irányuló fellépéseit tekintve egyaránt;
3. úgy véli, hogy az EKB irányadó kamatlábainak növelésére irányuló áprilisi és júliusi határozatok egyéb tényezők mellett hozzájárulhattak a pénzügyi közvetítők szakpolitikából fakadóan bevezetett kockázati felárainak emelkedéséhez és ezáltal a hitelnövekedés lelassulásához, ami tovább gyengítette a 2011 első negyedében megfigyelt, eleve erőtlen gazdasági élénkülést;
4. üdvözli a szóban forgó döntések visszavonásáról szóló, 2011 végén hozott későbbi döntést, és a 2012-es további csökkentést, valamint azon, nem szokványos intézkedések elfogadását, amelyek a monetáris transzmissziós mechanizmus helyreállítását célozták;
5. megjegyzi, hogy az infláció 2011-ben megfigyelt emelkedése egyéb tényezők mellett elsősorban a növekvő energiaárak és – jóval kisebb mértékben – az emelkedő élelmiszerárak és egyéb nyersanyagárak következménye volt;
6. elismeri az EKB által a piacok stabilizálásának segítése érdekében – konkrétan az értékpapír-piaci program (SMP), a hároméves hosszú távú refinanszírozási művelet (LTRO) és a végleges értékpapír-adásvételi művelet (OMT) révén – tett erőfeszítéseket, ugyanakkor rámutat, hogy még nem látszik strukturális megoldás a válságra;
7. tudomásul veszi, hogy az értékpapír-piaci program ideiglenesen segítette a hitelfelvételi költségekre nehezedő nyomás enyhítését azokban az euróövezeti tagállamokban, amelyek pénzügyi stabilitásuk tekintetében súlyos nehézségeket tapasztalnak, illetve amelyeket ilyen nehézségek fenyegetnek; rámutat, hogy a szóban forgó értékpapírok sterilizálása érdekében végrehajtott likviditásfelszívó műveletek csökkentették a tartaléktöbblet mértékét, és ezáltal bizonyos mértékben hozzájárultak az euróövezeten belüli egynapos kamatláb (EONIA) feletti kontroll visszaszerzésére irányuló célkitűzés megvalósításához;
8. tudomásul veszi, hogy míg a két, hároméves hosszú távú refinanszírozási művelet hatékonyan előzte meg a hitelszűke kialakulását, továbbra is kérdéses, hogy képes-e a pénzügyi ágazat visszafizetni az EKB-tól kapott kölcsönöket; rámutat, hogy az eredmények a hitelállomány bővülése tekintetében elégtelenek; megjegyzi, hogy az első hároméves LTRO program 2011. december 21-i elindításáról szóló határozat egybeesett az értékpapír-piaci program lezárásával, ami arra utal, hogy a pénzügyi intézmények támogatását az állami hitelezők támogatása váltja fel;
9. kéri az EKB-t, hogy havi jelentésében tegyen közzé számadatokat az egyes tagállamok pénzügyi intézmények által fedezetként kihelyezett államadósságának összegéről;
10. tudomásul veszi a kockázatok bajba került bankoktól és kormányzatoktól az EKB mérlegébe való átruházását, amelynek értéke jelenleg meghaladja az euróövezet GDP-

jének 30%-át; hangsúlyozza, hogy a hároméves hosszú távú refinanszírozási műveletek nem nyújtanak alapvető megoldást a válságra;

11. mélységes aggodalmának ad hangot a likviditási többlet 2011 során és különösen a második félévben megfigyelt emelkedő szintjével kapcsolatban, ami a bankok közötti bizalom hiányából és a reálgazdaságnak történő hitelezés hiányából ered, amelyek bizonyos tagállamok állami vagy magánszektorának gazdasági stagnálása és túlzott eladósodottsága következményeként létrejövő bizonytalanságnak tudhatók be; rámutat, hogy ez a helyzet, amely a likviditási csapda kialakulásával fenyegető kockázatokra utal, gyengíti a monetáris politika terén tett erőfeszítések hatékonyságát;
12. tudomásul veszi, hogy a más központi bankok számára megnyitott swapkeretek, valamint a fő refinanszírozási műveletek alkalmazása, a rögzített kamatú teljes allokációval járó közép- és hosszú távú refinanszírozási műveletek, az aktív oldali rendelkezésre állás alkalmazása és a betéti rendelkezésre állás mind lényegesen magas szinten maradt 2011-ben, ami súlyos zavart jelez a monetáris transzmissziós mechanizmus és az euróövezeti bankközi hitelezési piac tekintetében;
13. aggodalmának ad hangot a nemzeti központi bankok által 2011 folyamán az EKB engedélyével biztosított rendkívüli likviditási segítségnyújtás (ELA) lényegesen magas szintje miatt; kéri az adott tételek pontos tartalmának további közzétételét, illetve az e tartalomra, az annak alapjául szolgáló műveletekre és a hozzájuk kapcsolódó feltételekre vonatkozó kiegészítő információk biztosítását;
14. megjegyzi, hogy a vállalkozások és háztartások számára rendelkezésre álló hitel volumene még mindig messze a válság előtti szint alatt marad, és hogy növekedése 2011-ben lelassult; hangsúlyozza, hogy ez a tény, valamint az, hogy a betéti rendelkezésre állás 2012. szeptember 28-án 315 754 millió eurót tett ki, egyértelműen indokolta az EKB azon döntését, hogy csökkenti az aktív oldali rendelkezésre állás, a fő refinanszírozási műveletek és a betéti rendelkezésre állás esetében alkalmazott kamatokat;
15. tudomásul veszi az EKB fedezeti követelmények enyhítésével kapcsolatos intézkedéseit és az EKB eszközzel fedezett értékpapírokra (ABS) vonatkozó fedezeti szabályokkal kapcsolatos álláspontját, mivel ezek szorosan összefüggnek a háztartásoknak és a kkv-knak nyújtott hitelekkel;
16. továbbra is aggasztja azonban a refinanszírozási műveletek keretében fedezetként az eurórendszerbe helyezett nem forgalomképes eszközök és eszközzel fedezett értékpapírok rendkívül magas szintje; kéri az EKB-t, hogy nyújtson tájékoztatást arról, mely központi bankok fogadtak el ilyen értékpapírokat, valamint adjon részletes tájékoztatást a valamennyi eszköz, köztük az értékvesztett eszközök esetében alkalmazott értékelési módszerekről;
17. úgy véli, hogy az állami és a regionális kormányzatok kötvényei esetében egyazon normáknak kell vonatkozniuk a fedezeti szabályokra azokban az esetekben, amikor a régiók jogalkotási és adóügyi hatáskörökkel rendelkeznek, mivel mindkét fajta kötvény érdemben befolyásolja az EKB monetáris politikájának jó közvetítését;
18. hangsúlyozza, hogy a központi bankok által nyújtott különleges likviditási támogatást

feltételekhez kell kötni, így az ilyen támogatásban részesülő intézményeknek kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy a reálgazdaságnak, különösen a kis- és középvállalkozásoknak és a háztartásoknak nyújtandó kölcsönökre irányuló célkitűzések megállapítása révén megnövelik a hitelek szintjét, aminek elmaradása esetén a szóban forgó erőfeszítések hatástalanok maradnának;

19. kéri az EKB-t, hogy a tagállami kormányokkal, az illetékes nemzeti felügyeleti hatóságokkal és a Bizottsággal szorosan együttműködve mérlegelje egy olyan keret bevezetését, mint a Bank of England által a brit pénzügyminisztériummal partnerségben kidolgozott MERLIN program, amely a központi bank nem szokványos eszközeihez való hozzáféréshez kapcsolódó feltételeket – például a kkv-k számára nyújtott kölcsönökre vonatkozó célokat – érinti;
20. figyelmeztet rá, hogy megfelelő feltételek hiányában előfordulhat, hogy az olyan, nem szokványos intézkedések, mint a három éves hosszú távú refinanszírozási műveletek (LTRO) nem eredményezik a kívánt hatást, növelve a volatilitást és kedvezve a eszközbuborékok kialakulásának a pénzügyi piacokon, vagy pedig elősegítve a hitelnyújtással kapcsolatos érdemi ellentételezés nélküli tőkeáttétel-csökkenést; ezért felhívja az EKB-t, hogy alaposan elemezze a szóban forgó vagy egyéb intézkedések mind kívánt, mind nemkívánt hatásait;
21. hangsúlyozza, hogy ezeket a feltételeket közvetlenül össze kell kapcsolni a bankok által a nem szokványos monetáris politikai intézkedések és a mentőcsomagok révén biztosított gazdasági előnyökkel, biztosítva, hogy a szóban forgó politikák által lehetővé tett új bevételek a hitelkihelyezés fokozódását eredményezzék;
22. emlékeztet rá, hogy a válságot megelőző évek fenntarthatatlan hitelnövekedésére tekintettel a monetáris politika is osztozik az eszközár-buborékok kialakulásáért való felelősségben, annak ellenére, hogy az árstabilitás biztosítva volt; hangsúlyozza, hogy az eszközárakkal kapcsolatos tendenciák és a hiteldinamikák fontos mutatók a pénzügyi stabilitás nyomon követéséhez;
23. emlékeztet a tőkekövetelményekről szóló IV. irányelv (CRD) tárgyalási folyamata során elfoglalt álláspontjára, amely szerint további feltételeket kell szabni az EKB likviditási támogatásában részesült intézmények számára;
24. úgy véli, hogy a TARGET 2 elszámolási rendszer kulcsfontosságú szerepet látszott az euróövezeti pénzügyi rendszer integritásának megőrzésében; ugyanakkor megjegyzi, hogy a TARGET 2 jelentős egyensúlyhiányai rámutatnak az euróövezeten belüli pénzügyi piacok aggasztó széttöredezettségére, valamint az azokban az euróövezeti tagállamokban tapasztalható tőkekiáramlásra, amelyek pénzügyi stabilitásuk tekintetében súlyos nehézségeket tapasztalnak, illetve amelyeket ilyen nehézségek fenyegetnek;
25. üdvözli, hogy az EKB és az eurórendszer 2011-es éves jelentésében átláthatóbbá teszi a TARGET 2 rendszert; kéri az EKB-t és az eurórendszert, hogy havonta közöljön statisztikát a rendszer alakulásáról;
26. úgy véli, hogy a TARGET 2 rendszer elengedhetetlen az euró megfelelő működéséhez;

27. hangsúlyozza, hogy az euróövezet számára érdekes tanulságokat lehet levonni más föderális jellegű monetáris uniók, így például az Egyesült Államok fizetési mérlege működésének tanulmányozásából;
28. kéri az EKB-t és a Bizottságot annak megfontolására, hogy megfelelő jogalapot nyújt-e az EUMSZ 129. cikkének (3) bekezdése és 129. cikkének (4) bekezdése eurórendszer szerinti összevont mérleg általános átláthatóságának fokozásához és alaposabb részletezéséhez;

A gazdasági válság és az EKB

29. felhívja az EKB-t, hogy tegye közzé az OMT programmal kapcsolatos jogi határozatot, hogy alaposabban lehessen elemezni annak részleteit és következményeit;
30. üdvözlí, hogy az EKB kötelezettséget vállalt arra, hogy egyenrangú státuszt biztosít a jövőbeni OMT programokkal kapcsolatos eszközportfóliók számára, és hogy a többlettartalékok felszámolása érdekében hangsúlyt helyez valamennyi OMT beszerzés sterilizálására; ugyanakkor tudomásul veszi, hogy ezek a sterilizációs intézkedések kihívásokkal járnak, ami rávilágít a hatások alapos nyomon követésének és értékelésének szükségességére; úgy véli, hogy az OMT program megfelelhet az olyan országok igényeinek, amelyek megmentése hamarosan véget ér, és ismét megkezdik adósságinstrumentumaik kibocsátását;
31. rámutat, hogy a jelenlegi válság aggodalomra ad okot, mivel veszélyezteti a tagállamok által költségvetési konszolidációjuk és a válságra reagáló stratégiáik tekintetében tett erőfeszítéseket; megjegyzi, hogy az euróövezet több tagállamában jelenleg tapasztalható súlyos gazdasági visszaesés ezen országokban negatív gazdasági és államháztartási következményekkel jár, például az adóbevételek és a szociális kiadások terén, tovább súlyosbítva államadóssági problémáikat, ahogyan ez egyre inkább látszik a kiigazítási programokat végrehajtó országokban, amelyeket a Bizottság legutóbbi makrogazdasági előrejelzése említ, mely szerint a gazdasági és monetáris unió hét tagállamában 2013-ra vagy 2014-re az államháztartási egyensúly romlása várható;
32. rámutat, hogy a kormányzatok és a pénzügyi intézmények tartósan sebezhetőnek mutatkoznak, és hogy az állampapírok és a bankok közötti negatív visszacsatolási láncot csak pénzügyi konszolidációval és a bankszektor feltőkésítésével lehet megszakítani, gazdasági növekedés közepette;
33. úgy véli, hogy a költségvetéseknek az euróövezet egyes országaiban tapasztalható fenntarthatatlanságát részben a jelenleg is tartó gazdasági recesszió okozza, melynek következtében nő a munkanélküliség és zuhannak az adóbevételek; ezért megerősíti, hogy az Unió kulcsfontosságú prioritásának kell tekinteni a növekedés és a munkahelyteremtés előmozdítására irányuló politikákat;
34. ösztönzi Mario Draghi EKB-elnököt, hogy folytassa az elődje, Jean-Claude Trichet által megkezdett hagyományt, aki az eurócsoport ülésein újra és újra felvetette a makrogazdasági egyensúlyhiány kérdését, különösen pedig a termelékenység és a bérek növekedése közti aránytalanságokat, amelyek a tagállamok versenyképességi szintjei között szembeszökő eltéréseket eredményeztek;

35. úgy véli, hogy a gazdasági és monetáris unió jövőjéről folytatott jelenlegi vita keretében értékelni kell az EKB fellépéseit; rámutat, hogy felszólított a gazdasági és monetáris unió költségvetési kapacitásának az EU költségvetésén belül történő és konkrét saját forrásokon (köztük a pénzügyi tranzakciós adón) alapuló fokozására a növekedés és a társadalmi kohézió támogatása, valamint a közvetlenül a monetáris unióhoz kapcsolódó egyensúlyhiány, strukturális divergenciák és pénzügyi vészhelyzetek orvoslása érdekében, nem sértve az uniós költségvetés közös politikák finanszírozására irányuló hagyományos funkcióit; meggyőződése, hogy egy ilyen költségvetési politikával jelentősen javulna a gazdasági és monetáris unión belüli eszközkombináció;
36. megjegyzi, hogy az EKB nem hajlandó kivenni a részét az adósság-átütemezési folyamatokból, többek között a másodlagos piacokon névérték alatt vásárolt kötvények tekintetében, és rámutat, hogy az EKB az értékpapír-piaci program keretében olyan jelentős nyereségeket könyvelt el, amelyek kizárólag azoknak a romló finanszírozási feltételeknek a következtében váltak lehetségessé, amelyekkel éppen azoknak a tagállamoknak kellett szembesülniük, amelyek megsegítésére a program hivatott; hangsúlyozza, hogy ezek a nyereségek a becslések szerint megfelelhetnek a görög GDP jelentős részarányának; megjegyzi, hogy az EKB mindeddig nem tett közzé információkat erre vonatkozóan, többek között a görög állampapírok vételárát illetően; tudomásul veszi, hogy az EKB úgy ítélte meg, hogy részvétele monetáris államháztartás-finanszírozásnak felelt volna meg, noha kérdések merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy ez a döntés alááshatja néhány nem szokványos politikájának eredményességét;
37. emlékeztet rá, hogy az EKB jelezte, kész együttműködni a nemzeti központi bankokkal és a tagállami kormányokkal egy olyan mechanizmus létrehozása érdekében, amelynek célja, hogy az értékpapír-piaci program révén a monetáris célból tartott görög állampapírokkal kapcsolatban elért profitot az adósság csökkentésére irányuló erőfeszítésekre fordítsák; kéri az említett feleket, hogy körültekintően alakítsák ki a mechanizmust;
38. megjegyzi, hogy a bizonyos gazdaságokban kialakult gazdasági helyzet olyan komoly tőkeáramlásokat generál, amelyek súlyosbítják a szóban forgó gazdaságok finanszírozási nehézségeit és rövid, valamint – még inkább – hosszú távon fenntarthatatlanok; hangsúlyozza, hogy ezek az egyensúlyhiányok jelentős torzító hatásokkal jártak és költséges negatív externáliákhoz vezettek, továbbá az euróövezet egésze számára problémát jelentenek, mivel valamennyi gazdaságának stabilitását veszélyeztetik; rámutat, ezeket az egyensúlyhiányokat csak akkor lehet kezelni, ha olyan, átfogó és messze ható megoldás születik az euróövezeti válságra, amelynek alapja a szolidaritást és a felelősséget összekapcsoló megközelítésmód;
39. kéri, hogy a trojkát, melyben az EKB képviselői részt vesznek, tegyék elszámoltathatóvá az Európai Parlament felé; egyértelműsíti, hogy a Parlamentben e tárgyban időről időre tartott nyilvános meghallgatások e tekintetben nem elegendők;
40. felhívja az EKB-t, hogy a monetáris párbeszéd keretében és következő éves jelentésében értékelje utólagosan a kiigazító programokban való részvételét és azok hatásait, illetve a részvételéből eredő lehetséges összeférhetetlenségeket, valamint makrogazdasági feltételezései és forgatókönyvei megfelelőségét;

Bankunió

41. sürgősnek tartja a bankunió létrehozását, mely projekt csak az eszközök, felelősségi körök és az átfogó demokratikus elszámoltathatóság koherens összekapcsolása révén válik lehetségessé;
42. úgy véli, hogy a javasolt „bankunió” ahhoz, hogy leküzdje a gazdasági és monetáris unióban rejlő strukturális hiányosságokat és hatékonyan fékezze meg az átható morális kockázatot, az Unió pénzügyi szolgáltatási szektorának korábbi reformjára – többek között az Európai Bankhatóság (EBH), az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (ESMA), az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság (EIOPA) és az ERKT létrehozására –, valamint főként az euróövezetben a megerősített gazdasági kormányzásra, továbbá az európai szemeszter új költségvetési keretére kell támaszkodnia az uniós bankszektor nagyobb mértékű ellenálló képességének és versenyképességének, az abba vetett fokozott bizalom, továbbá a megnövekedett tőketartalék biztosítása érdekében, megelőzendő, hogy a tagállamok állami költségvetéseinek kelljen viselniük a jövőbeni bankmentések költségeit;
43. sürgeti az egységes felügyeleti mechanizmus mielőbbi bevezetését az euróövezetbeli bankrendszer hitelességének fokozása érdekében; rámutat, hogy a felügyeleti feladatok EKB-re való átruházása nem sérti a monetáris politikától teljes mértékben elválasztott jövőbeli és az eddigieknél átfogóbb struktúra rendes jogalkotási eljárás keretében történő elfogadását;
44. üdvözli az egységes felügyeleti mechanizmus létrehozására irányuló jelenlegi erőfeszítéseket; rámutat, hogy a bankunióhoz szükséges bőséges jogi eszköztár kiteljesítése érdekében tökéletesített javaslatokra van szükség a bankkonszolidációra, az egységes európai szanálási hatóságra, valamint a betétbiztosítási rendszerekre irányulóan;
45. felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatokat az EKB felügyeleti funkcióit kiegészítő, új európai bankszanálási alapra és európai betétbiztosítási rendszerre vonatkozóan;
46. rendkívül fontosnak tartja, hogy hatékony biztosítékokat vezessenek be annak elkerülése érdekében, hogy az EKB monetáris politikája és felügyeleti hatáskörei egymásnak ellentmondó prioritásokat tükrözzenek; hangsúlyozza, hogy az EKB monetáris politikával kapcsolatos hatáskörének bármiféle szűkítését, valamint felügyeleti hatásköreinek sürgető monetáris politikai okok nyomán történő szűkítését a lehetséges ellentétek azonosítását és megoldását célzó megfelelő mechanizmus segítségével kell orvosolni;
47. hangsúlyozza a bankunióra irányuló projekttel kapcsolatos nehézségeket, melyek a makacs gazdasági válságban gyökereznek, amely olyan folyamatot eredményez, melynek során a bankok tevékenységeiket ismét nemzeti szintre helyezik; úgy véli, hogy ez alááshatja az egységes piac szellemét és hatékonyságát;
48. megjegyzi, hogy a bankunió létrehozásával kapcsolatos, szilárdabb és rugalmasabb pénzügyi rendszer megvalósítását célzó vita szorosan kapcsolódik a bankszektorban végrehajtandó, többek közt az OECD ajánlásai és a Vickers-, illetve a Liikanen-jelentésben bemutatott ajánlások által inspirált elhatárolás és intézményi elkülönítés megtervezésének és bevezetésének szükségességéhez, valamint az árnyék-bankrendszer teljes körű szabályozásának igényéhez;

49. úgy véli, hogy minden, az egységes felügyeleti mechanizmusban részt vevő tagállamot be kell vonni, egyenlő jogok és kötelezettségek mellett;
50. úgy véli, hogy az EKB felügyelőbizottsága tagjainak kinevezésekor konzultálni kell az Európai Parlamenttel;
51. elismeri az EBH által összeállított, az egységes piac kohéziójának fenntartását célzó egységes szabálykönyv fontosságát;

Intézményi kérdések

52. sajnálattal állapítja meg a trojka munkamódszerének átláthatatlanságát, valamint a trojka elszámoltathatóságának és demokratikus ellenőrzésének hiányát; úgy véli, hogy minden ehhez hasonló, az EKB és/vagy a Bizottság részvételével létrejövő jelenlegi és jövőbeli testületnek elszámoltathatónak kell lennie mind az Európai Parlament, mind a nemzeti parlamentek felé, azok megfelelő szintjén;
53. hangsúlyozza az EKB és a Parlament közötti rendszeres monetáris párbeszéd hatékonyabbá tételének fontosságát, különös tekintettel arra, hogy az európai parlamenti képviselők nem kapnak elegendő visszajelzést a párbeszéd során előterjesztett javaslataik és ötleteik eredményeiről és végrehajtásáról; kéri az EKB-t, hogy az európai parlamenti képviselők által az EKB-hoz intézett, írásbeli választ igénylő kérdésekre adott válaszait tegye közzé egy weboldalon; kéri az EKB-t, hogy éves jelentéseiben adjon részletes választ a Parlament EKB-ról szóló éves jelentéseiben foglaltakra;
54. felhívja az EKB-t, hogy tegye közzé a Kormányzótanács üléseinek összefoglaló jegyzőkönyvét, az érvekkel és a szavazási eredményekkel együtt, valamint javítsa az EKB dokumentumainak és politikai eljárásainak hozzáférhetőségét;
55. emlékezteti az EKB Kormányzótanácsát, hogy az EKB és a KBER alapokmánya 10. cikkének (2) bekezdése értelmében „a Kormányzótanács a szavazati joggal rendelkező tagjai egyszerű többségével határoz”, így a határozatok meghozatalához nincs szükség egyhangúságra; kéri az EKB Kormányzótanácsát, hogy hozza nyilvánosságra a szavazásokról készült jegyzőkönyveket;
56. hangsúlyozza, hogy valamennyi, bankfelügyelettel kapcsolatos ügyben teljes mértékben élni fog jogalkotói hatáskörével; hangsúlyozza, hogy tekintettel az EKB új, felügyeleti feladatokkal kapcsolatos felelősségi köreire, valamint a trojka programjaiban való részvételére, illetve általában véve az intézménynek a válság kapcsán játszott kiemelkedő szerepére, meg kell erősíteni az EKB demokratikus elszámoltathatóságát;
57. rámutat, hogy a Szerződés felülvizsgálatát – beleértve az EKB alapokmányának az EKB új feladatköreit tükröző felülvizsgálatát is – nem szabadna kizárni, annak érdekében, hogy az tükrözze az EU intézményi felépítésnek változó természetét, az EKB szerepének közelmúltbeli változását, az elszámoltathatósággal és a felügyelettel kapcsolatos sürgető kérdéseket, valamint az Unió elmélyítésével járó kihívásokat;
58. sürgeti az EKB Kormányzótanácsát, hogy javítsa jelentős mértékben és tegye közzé az EKB magas rangú vezetőivel kapcsolatos összeférhetlenségekre és „várakozási időre”

vonatkozó szabályait, és vezessen nyilvántartást a magas beosztású EKB-tisztviselők és az érdekelt felek közötti találkozókról;

59. mélységes aggodalommal tölti el, hogy az EKB Igazgatóságában nincsenek nők, ami szembenáll a férfiak és nők közti egyenlőségre vonatkozó, Szerződésben foglalt alapelvekkel (az EUSZ 2., 3., 8. cikke, valamint az Alapjogi Charta 21. cikke), valamint hozzájárul ahhoz, hogy az uniós polgárok nem éreznek közösséget az EKB-val, továbbá ellentmond a Bizottság és a Parlament azon ajánlásainak, amelyek a nők és a férfiak kiegyensúlyozottabb részvételi arányát szorgalmazzák a gazdasági ágazat magas szintű döntéshozatali szerveiben;
60. kitarthat emellett, hogy amennyiben végül az EKB egymaga látná el – még ha ideiglenesen is – az euróvezetbeli bankok felügyeletét, az Európai Parlament számára egyértelmű szerepet kell biztosítani a felügyelőbizottság tagjainak kinevezésében;
61. kéri arra irányuló hatásköreinek fokozását, hogy az EKB Kormányzótanácsának valamely tagját annak súlyos kötelezettségzegése esetén felelősségre vonhassa;
62. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az eurócsoporthoz és az Európai Központi Banknak.

INDOKOLÁS

2011, egy „rendkívüli” év

„Rendkívüli év” – így jellemezte Mario Draghi, az Európai Központi Bank (EKB) jelenlegi elnöke a 2011-es esztendőt az intézmény éves jelentésében. Valóban, a bank nem mindennapi helyzettel találta magát szemben, ami miatt egy éven belül változtatnia kellett irányán és eljárásain, és való igaz, hogy 2011 nem akármilyen év volt. Hogy rendkívüli volt-e, az majd a későbbiekben derül ki. Ha új ciklus kezdődött, akkor annak gyökerei 2010-re nyúlnak vissza: részben a válság súlyosbodásához, részben pedig az EKB uniós térségen belüli szélesebb körű beavatkozásaihoz köthetőek, amelyek többek között kiigazítási programok révén valósultak meg, melyeket egyes, hiánnyal küszködő országok esetében az EKB segítségével írtak elő. Bizonyos, hogy az EKB tevékenységét egyre inkább a gazdasági és társadalmi válság határozta meg, és a 2011-es éves jelentés kétségtelenül egyértelműen tükrözi ezeket a változásokat.

Mindemellett megállapítható-e, hogy az EKB 2011-ben ténylegesen irányt váltott? Nem. A bank tevékenységét továbbra is megbízatásának elsődleges célja, azaz az árstabilitás határozta meg, ugyanakkor a kérdés leszűkítését jelentené annak figyelmen kívül hagyása, hogy milyen változások történtek a tekintetben, hogy miként illeszkedett ez a célkitűzés az általános uniós gazdaságpolitikák támogatásának rendszeréhez, valamint hogy az intézmény stratégiája az év folyamán változott. Mivel az EKB egyre inkább központi szerepet játszik az európai intézményi keretben, a tevékenységét érő, egyre gyakoribbá váló bírálatok is felerősödtek, és napirendre kerültek a korábban csak egy kisebbség által képviselt álláspontok is, például a Bank küldetésére vonatkozóan.

A 2011-es évből kiindulva ez a jelentés négy fő területen értékeli az EKB tevékenységét: a monetáris politika, a válság, a bankunió és a vonatkozó nemzetközi kérdések. A dokumentum emellett az értékelés alapjául szolgáló okokra is kitér.

2011, az irányváltás éve?

Az EKB 2011-es éves jelentése nem csak tevékenységi jelentés. A benne leírt intézkedések politikai és stratégiai változásokat rejtenek magukban, amelyek az európai intézmények által a válságra válaszul kidolgozott javaslatokból erednek, a többség által elfogadott szakpolitikai megoldások figyelembevételével. A szóban forgó évet egyértelmű gazdasági visszaesés jellemezte; az euróövezet reálnövekedése 1,5%-os volt, ami az előző évhez képest lassulást jelent. Az EKB ezen időszak alatti tevékenységét tekintve két, egymástól világosan elkülönülő időszakot kell megkülönböztetni: az elsőt a kamatok emelése jellemezte, ami „abszurd” vagy „indokolatlan” válasznak tekinthető a pusztán konjunkturális infláció fényében; a másodikat egy „helyesbítési” kísérlet határozta meg, melynek során láthatóan az első időszakban elkövetett hibák javítását célzó fellépésről határoztak, még ha a hibákat nem is ismerték el. Ma már tudjuk, hogy a végrehajtott kamatemelések hozzájárultak az év első negyedében tapasztalt gyenge gazdasági fellendülés lefékezéséhez. A részleteket tekintve az alábbiak történtek: Az EKB 2011 áprilisában és augusztusában összesen 50 bázispontos kamatemelést hajtott végre, majd a kamatokat már az év végén, novemberben és decemberben hasonló arányban csökkentette.

Bizonyos, hogy az euróövezeten belüli infláció átlaga 2011-ben 2,7% volt, szemben a 2010.

évi 1,6%-kal, de az is bizonyos, hogy ezt a növekedést konjunkturális, és nem strukturális tényezők idézték elő: az üzemanyagok árának emelkedése (a Brent nyersolaj hordónkénti ára átlagosan 111 dollár volt, ami 38%-kal meghaladta a 2010-es átlagot), valamint – kisebb mértékben – az élelmiszerárak emelkedése. Más 2011-es adatok emellett azt mutatják, hogy a vállalkozásoknak és a családoknak nyújtott hitelek jelentősen alatta maradtak a válság előtti szintnek, és növekedésük lassult is. A teljesség igénye nélkül meg kell említeni két másik szempontot is. Egyrészt azt, hogy a – különösen 2011 második felében – magas likviditási szintek aggodalomra adnak okot, mivel a „likviditási csapda” kialakulásával aláássák a monetáris politika hatékonyságát. Másrészt azt, hogy miközben az EKB – helyesen – kész rendkívüli támogatást nyújtani a pénzügyi rendszer számára, ezt továbbra is olyan egyértelmű feltételek előírása nélkül teszi, mint például hogy a támogatott intézményeknek köteleességük növelni a kis- és középvállalkozásoknak és a családoknak nyújtott hitelek szintjét, és az ilyen feltételek hiányában az intézkedés hatástalanná válik.

Az EKB 2011-es tevékenységét tekintve – az év folyamán tapasztalt előrelépés ellenére – bizonyos problémák továbbra is fennállnak. Egyrészt a második félévi expanzív politika – amint már említettük – nem vezetett a vállalkozások és a családok számára rendelkezésre álló hitel növekedéséhez, ami hozzájárult a negatív hatásokhoz. Más választ lehetett volna adni, ha a központi bank képes egyértelmű jelzéseket küldeni a piacok felé az expanzív monetáris politika melletti határozott kiállásával kapcsolatban. További problémát jelent, hogy rendre megdőlt az a felelős EKB-tisztségviselők által mindig hangoztatott nézet, miszerint az árak stabilitása az euróövezeten belüli foglalkoztatás növekedésének előfeltétele. E problémák fennállásának egyszerű oka van: nincs olyan expanzív politika, amely elszigetelten fenn tudna maradni, különösen ha annak végrehajtása megszorító politikák és bércorlátozások közepette történik.

2011 és a válság tágabb összefüggései

Még ha a „bankok bankját” értékeljük is, nem tekinthetünk el az azt körülvevő összefüggésektől, ami ebben az esetben a válságot jelenti. Az egyre több országban meghozott megszorító intézkedések ténylegesen hozzájárulnak a tovagyrűző hatás terjedéséhez és az euróövezeten belüli stagnáláshoz, illetve recesszióhoz. Az államháztartások feletti kontroll elvesztése, a rohamosan növekvő munkanélküliség és a társadalmi kohézió szétbomlása csak néhány ezen intézkedések következményei közül.

Mindezek miatt nem mehetünk el két alapvető vita mellett, amelyek az elmúlt években felerősödtek. Az egyik az EKB feladatait érinti. Ésszerű-e az, hogy az EKB továbbra is az infláció megfékezésének céljához ragaszkodik, függetlenül e célkitűzés növekedésre és foglalkoztatásra gyakorolt következményeitől? Miközben a periférián lévő, megszorítások által uralt gazdaságokban alkalmazott intézkedések feláldozták a munka értékét és drasztikusan csökkentették a béreket, ami további recesszióhoz vezetett, a stagnálásra adandó és az euróövezet integritásának megőrzését célzó válasznak a központi gazdaságokra is ki kell terjednie. Az egyik szükséges válasz az lenne, hogy ez utóbbi gazdaságokban emeljék a béreket, ami egyrészt elősegítené az aggregált kereslet növekedését az euróövezet egészében, másrészt hozzájárulna a központ és a periféria közötti külső egyensúlyhiány csökkenéséhez. A másik vita szorosan kapcsolódik az első vitához és a jelenlegi megszorító politikákhoz. Az EKB jelenlegi mandátumát – noha röviden van meghatározva, és messze elmarad a szükségességtől – már többszörösen meghaladták, rációfolva arra az érvelésre, hogy minden a

hivatalos előírásoknak megfelelően történik. Ehhez hozzáadódik még az is, hogy ezt a hatáskörtúllépést meglehetősen szelektív módon alkalmazták. Az EKB számos területen szerepet játszott különböző intézkedések tagállamok számára történő ajánlásában vagy előírásában, a költségvetési politikáktól a munkaerőpiac és a közszolgáltatások területén át egyebek mellett az adópolitikáig és a privatizációig, miközben a jelenlegi helyzetben a hangsúlyt a közpolitikákra kellene helyezni.

A tartós stagnálás és recesszió, valamint azoknak az euróövezet különböző gazdaságaira való áttérjedése negatív gazdasági és költségvetési következményekkel járt, súlyosbítva az államadósság problémáját, amint az a „trojka” beavatkozása által érintett országok esetében látható. Ezért a jelenlegi körülmények között nagyon nehezen indokolható az, hogy az EKB folyamatosan visszautasítja, hogy segítsen a deficittel küzdő gazdaságok adósságának átütemezésében.

Mivel bebizonyosodott, hogy az infláció kontroll alatt tartása nem jár eredménnyel, az EKB fellépésének fő céljaivá a növekedést és a munkahelyteremtést kell tenni. Az árak stabilitásának kontroll alatt tartása nemcsak másodlagos a jelenlegi helyzetben, hanem, ami még fontosabb, felelősségi vákuumot teremt a monetáris politika káros következményei tekintetében. A Szerződés felülvizsgálata nélkül az egyensúlyhiány tovább fog növekedni (aminek euróövezetre gyakorolt következményei már most is jól láthatók), és még távolabb kerülünk a tendencia megfordításától.

2011 és a jövő

Az Unió jelenleg dolgozik egy olyan bankunió kialakításán, amely lehetővé teszi a válságra való hatékonyabb, gyorsabb és megfelelőbb reagálást. Ezt a projektet mindig az alapvetései fogják meghatározni, és csak akkor lehet következetes, ha a jogalkotás, a monetáris politika meghatározása, a felügyelet és a válságkezelés szintjén összhangban vannak egymással az eszközök, a felelősségi körök és az elszámoltathatóság. Ezért ellentmondásos az a javaslat, amely megpróbál összeegyeztetni egymással egy monetáris politikáért és felügyeletért felelős európai hatóságot a nemzeti finanszírozási mechanizmusokban gyökerező válságkezelési rendszerek fenntartásával, nem változtatva a pénzügyi válság egyik legsúlyosabb következményén, nevezetesen azon, hogy az adófizetőknek kell kifizetniük a bajba került bankok számláját.

Ezenkívül a bankfelügyeletről szóló vita szerencsésen rámutatott arra, hogy az EKB függetlenségének jelenlegi formában történő fenntartása legalábbis megkérdőjelezhető. A túlságosan gyakori „felelősségi hézagokat” és az olyan, az állampolgárok élete szempontjából meghatározó döntések meghozatalát, amelyek nem tartoznak demokratikus ellenőrzés és legitimáció alá, egyre inkább az Unió működési módjának szerves részeként tartják számon. Az elszámoltathatóság soha nem szűkíthető le a parlamenti meghallgatásokra. Ezért az Európai Parlamentnek mint az egyetlen, az állampolgárok által közvetlenül választott európai intézménynek nagyobb szerepet kell kapnia a döntéshozatalban és a gazdasági és monetáris politikák felügyeletében.

A gazdasági és monetáris politika tágabb összefüggésében az EKB-nak önértékelést kell végeznie a döntéshozatali folyamatokban való részvételének minden vetületére kiterjedően, különös tekintettel azon kiigazítási programok hatásaira, amelyekért közvetlenül felelősséggel

tartozik.

Végül, de nem utolsó sorban az Európai Parlament központi problémaként jelölte meg azt, hogy az EKB Kormányzótanácsában egyetlen nő sem foglal helyet. Ez amellett, hogy az intézmény legfelső döntéshozatali szintjein belüli, nemek közötti egyenlőséggel szembeni teljes érdektelenségről ad tanúbizonyságot, ellentmond az Európai Bizottság arra irányuló javaslatainak is, hogy több nőt vonjanak be az Unió gazdasági intézményeinek vezető pozícióiba.

Az EKB-n túl

Az utóbbi időben voltak olyan vélemények, amelyek szerint az EKB-nak nem az a problémája, hogy nem hiteles, hanem éppen ellenkezőleg az, hogy hiteles. Az EKB „túlzott szigora” – amely ugyanakkor, amint azt fent említettük, meglehetősen szelektív – rendre késedelmes beavatkozáshoz vezetett a sürgősséghez képest, és sokszor inkább a probléma részét képezte, mintsem a megoldását. Elfogadhatatlan az, hogy egy központi bank a szükségletek kielégítése érdekében folyamatosan megszegje mandátumát; ha a mandátum nem célravezető, ragaszkodni kell annak módosításához.

Az EKB szerepét át kell gondolni. Nem elég a monetáris infrastruktúra összeomlásának megakadályozásán fáradozni. Gazdaságelméleti szempontból és a jelenlegi mandátum által biztosított védelemre tekintettel kétségbe vonható az a megközelítés, amely a periférián lévő gazdaságok államháztartásának fenntarthatóságához szigorú munkaerő-piaci intézkedéseket ajánl megoldásként. A bankoknak a feltételek folyamatos könnyítése mellett történő közvetlen támogatása és az államok közvetlen támogatásának egyidejű elutasítása legalábbis redukált és egyoldalú hozzáállás ahhoz az alapvető szerephez képest, amelyet egy központi banknak be kell töltenie. Lehet azt mondani, hogy ezek a kérdések túllépnek magán az EKB-n, de nem tartható fenn az a nyilvánvaló szakadék, amely az intézmény kezében lévő hatalom és a demokratikus legitimitás hiánya között fennáll. Csak ezen ellentmondás fényében érthető meg, hogy miért tudja az EKB továbbra is megtagadni a hitelezőket érintő adósságátütemezést – hiszen tudjuk, hogy a legnagyobb hitelező ő maga.

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	22.1.2013
A zárószavazás eredménye	+ : 23 - : 22 0 : 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Burkhard Balz, Elena Băsescu, Udo Bullmann, Nikolaos Chountis, George Sabin Cutaș, Rachida Dati, Leonardo Domenici, Derk Jan Eppink, Diogo Feio, Markus Ferber, Elisa Ferreira, Ildikó Gáll-Pelcz, Jean-Paul Gauzès, Sven Giegold, Sylvie Goulard, Liem Hoang Ngoc, Gunnar Hökmark, Syed Kamall, Othmar Karas, Wolf Klinz, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Philippe Lamberts, Werner Langen, Hans-Peter Martin, Arlene McCarthy, Sławomir Nitras, Ivari Padar, Anni Podimata, Antolín Sánchez Presedo, Peter Simon, Peter Skinner, Theodor Dumitru Stolojan, Sampo Terho, Marianne Thyssen, Ramon Tremosa i Balcells, Corien Wortmann-Kool
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Philippe De Backer, Vicky Ford, Robert Goebbels, Eva Joly, Thomas Mann, Marisa Matias, Mario Mauro, Nils Torvalds
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok) (187. cikk (2) bekezdés)	Dominique Riquet